

**KELIAKIALIITTO YHDISTYSTEN TUKENA
KELIAKIAYHDISTYKSEN HALLITUKSEN JÄSENEEN OPAS**

2019

Hammareninkatu 7
33100 Tampere
Puh. (03) 2541 300

Sisällys

1. Vuoden 2019 painopisteet.....	5
2. Keliakiajärjestön logo ja sen käyttö	5
3. Liiton työntekijät tukenanne	6
Aluevastaavien teemaluennot vuonna 2019.....	6
4. Viestintä	6
Tiedotus paikallisyhdistyksille.....	6
Liiton verkkosivujen Vapaaehtoisten tietolaari -osio	7
Gluteeniton elämä -lehden Tapahtumia lähelläsi -palsta	7
Mahdollisuus lähettää yhdistyksen jäsentiedote Gluteeniton elämä -lehden mukana	8
Keliakialiiton verkkosivut.....	8
Osa verkon sisällöstä aukeaa vain kirjautuneille jäsenille	9
Yhdistysten omat verkkosivut.....	9
Sosiaalinen media	10
Yhdistykset somessa	10
5. Keliakiaviikko	11
Keliakiaviikko 2. - 8.9.2019 terveydenhuoltoteemalla	11
6. Jäsenjärjestöavustus	11
7. Jäsenyys; jäsenrekisteri ymv.	12
Yleistä jäsenrekisteristä, jäsenmaksut.....	12
Jäsenrekisteri.....	13
Jäsenrekisterin tietojen lähettäminen yhdistykseen sähköpostitse	13
Uudet jäsenet.....	14
Perhejäsenyys.....	14
Maksamattomat jäsenet.....	15
Suositus muiden kuin oman yhdistyksen jäsenten osallistumisesta yhdistyksen tapahtumiin	15
Jäsenedut	15
Yhdistyksen vastuuhenkilöt	16
8. Liittokokous	16
9. Koulutus	17
Liiton koulutukset vapaaehtoisille	17
Opintokeskusyhteistyö - koulutusta ja tukea koulutustilaisuuksien järjestämiseen.....	17
10. Vertaistukihenkilötoiminta.....	18
11. Vapaaehtoisten palkitseminen.....	18
Vapaaehtoistoiminnan tunnustuspalkinto ja Vuoden vapaaehtoistoimijan tunnustus	19
Vuoden keliakiateko -kilpailu parittomina vuosina	19
Ansiomerkit.....	19
Yhdistyksen kunniajäsenyys ja kunniapuheenjohtajuus	20
12. Muita asioita.....	20
Yhdistystoiminnan seuranta ja tilastointi	20

Hyvän hallitustyöskentelyn periaatteet	21
Varainhankintatuotteet	21
Vakuutukset	22

HYVÄT KELIAKIAYHDISTYKSET,

Keliakialiitto toimii jäsenyhdistystensä tukena monin tavoin. Liitto tuottaa yhdistyksille erilaisia palveluita, joista keskeisimpiä ovat jäsenrekisteripalvelut (rekisterin ylläpito, jäsenmaksulaskutus ja jäsenluettelot yhdistyksille), viestintä- ja materiaalipalvelut (Gluteeniton elämä -lehti, valtakunnallinen keliakiaviikko, muut kampanjatapahtumat ym.) sekä verkkosivujärjestelmäpalvelun organisoiminen. Keskeistä on myös vapaaehtoisten kouluttaminen ja tukeminen vapaaehtoistehtävissä mm. toimintamalleja kehittämällä.

Tässä kaikille yhdistysten hallitusten jäsenille tarkoitettussa oppaassa kerromme tärkeää ajankohtaistietoa keskeisimmistä liiton tuottamista palveluista sekä vuoden 2019 merkittävimmistä asioista. Moniste päivitetään ajan tasalle vuosittain alkuvuodesta.

Moniste on koottu **erityisesti uusia hallituksen jäseniä silmällä pitäen**, mutta se on tärkeä tietolähde myös pidempään toiminnassa mukana olleille.

Lähetämme monisteesta jokaiselle yhdistykselle yhden valmiin kopion. Lisäksi toimitamme sen yhdistyksille sähköisesti yhdistystiedotteen linkkinä ja se löytyy myös Keliakialiiton verkkosivuilta Vapaaehtoisten tietolaari -osiosta.

Tampereella 12.2.2019

Hyviä hetkiä yhdistystoiminnan parissa toivottaen,

Keliakialiiton järjestötiimi

1. Vuoden 2019 painopisteet

Kevätkaudella on tulossa Lautasella-messut ja eduskuntavaalit. Lautasella 2018 - messutapahtuma kokoaa 5.-6.4. yhteen erityisruokavaliot ja erityisesti gluteenittoman tarjonnan. Huhtikuun puolivälissä valitaan uusi eduskunta, joten alkuvuonna on hyvä mahdollisuus vaikuttaa tuleviin päättäjiin keliakiakorvauksen takaisin saamiseksi.

Keliakiaviikon kampanjavoitteenamme 2.-8.9. on vaikuttaa siihen, että mahdollisimman moni tietämättään keliakiaa sairastava saisi diagnoosin. Yhdistystasolla tehdään yhteistyötä apteekkien kanssa järjestämällä kaikille suunnattuja tapahtumia apteekkien tiloissa. Keliakialiitto järjestää terveydenhuollon ammattilaisille koulutuswebinaarin viikon aikana.

Keliakialiiton vapaaehtoisille järjestämä koulutus uudistuu vuonna 2019. Suurimpana uudistuksena on uusi valtakunnallinen koulutustapahtuma G-fest, joka järjestetään 18.-19.5. Tampereella. G-festin yhteydessä järjestetään liittokokous su 19.5. G-fest korvaa aiemmat aluekoulutukset. Valtakunnallinen koulutustapahtuma mahdollistaa laajan koulutustarjonnan ja ulkopuolisten asiantuntijoiden hyödyntämisen kouluttajana. Koulutus on tarkoitettu kaikille vapaaehtoistoiminnasta kiinnostuneille, muillekin kuin hallitusten jäsenille.

Lisäksi liitto tarjoaa vapaaehtoisille lyhyitä neuvontawebinaareja ja pidempiä verkkokoulutuksia. Syksyllä järjestämme valtakunnallisen koulutuskiertueen, jossa liiton työntekijä tulee kouluttamaan jokaisen yhdistyksen vapaaehtoisia.

Alkavana vuonna 2019 teemme keliakiajärjestössä melkoisen digiloikan ja alamme vahvasti kehittää verkon kautta tarjottavia palvelujamme. Samalla uudistamme myös luennointi- ja koulutuskäytäntöjämme. Voitte näyttää yhdistyksen tilaisuuksissa nauhoitetun huippuluennon, jonka avulla jokaisella yhdistyksellä on mahdollisuus saada keliakian asiantuntijalääkäri puhujaksi. Syyskaudella tulossa on myös live-webinaari, johon voitte järjestää paikalliskatsomotapahtumia omilla paikkakunnillanne. Te yhdistysten aktiivit tulette saamaan koulutusta verkkoluentoihin perustuvien tilaisuuksien järjestämiseen G-festissä.

2. Keliakiajärjestön logo ja sen käyttö

Keliakiajärjestön tunnus koostuu kahdesta elementistä: **tähkäkuvasta ja nimilogosta, joita käytetään aina yhdessä**. Myös keliakiayhdistyksillä on jokaiselle oma vastaava tunnus yhdistyksen omalla nimellä.

Kuva ja nimilogo ovat tarkassa suhteessa toisiinsa, eikä niiden keskinäistä suhdetta saa muuttaa. Myös keliakiayhdistysten tulee aina käyttää kuvion yhteydessä yhdistyksen nimeä. Nimilogon tekstityyppi on Rotis Semi Sans.

Ainoa poikkeus on yhdistyksen **some-kanavien profiilikuva**, jossa voi ja on suositeltavaakin käyttää **pelkkää tähkälogoa ilman yhdistyksen nimeä**. Tämä onkin jo useimmilla yhdistyksillä käytössä profiilikuvana (asiasta tarkemmin kohdassa 4. Viestintä/yhdistykset sosiaalisessa mediassa)

Yhdistyksen tunnuksen käyttöön liittyy graafinen ohjeistus. Yhdistys voi käyttää omaa logoaan ohjeiden mukaisesti erilaisissa materiaaleissa ja tuotteissa, kuten kirjelomakkeet ja -kuoret, T-paidat, kassit, kynät jne. Mikäli teillä on epäselvyyttä logon käytöstä, otattehan yhteyttä Keliakialiittoon! Ohje logon käyttöön löytyy Keliakialiiton verkkosivuilta Vapaaehtoisten tietolaari –osiosta.

3. Liiton työntekijät tukenanne

Keliakialiiton työntekijät, kuten aluevastaavat, järjestöpäällikkö sekä muut asiantuntijat toimivat yhdistysten tukena. Työntekijöiltä voitte kysyä neuvoa kaikenlaisissa asioissa, kuten erilaisissa vapaaehtoistoiminnan organisointia ja yhdistyksen toimintaa koskevista asioista sekä keliakian hoitoa, gluteenitonta ruokavaliota ja gluteenittomia tuotteita koskevista asioista.

Syksyllä 2019 liiton työntekijät tulevat jokaiseen yhdistykseen pitämään arki-illan mittaisen koulutuksen teemalla Tapahtumajärjestäjän ABC. Koulutusten ajankohdat sovitaan myöhemmin keväällä tai alkusyksystä.

Työntekijöiden yhteystiedot löytyvät liiton verkkosivuilta sekä Gluteeniton elämä -lehdestä. Olettehan aktiivisesti yhteydessä meihin, jos jokin yhdistystoimintaan liittyvä asia askarruttaa.

Aluevastaavien teemaluennot vuonna 2019

Aluevastaavat käyvät keliakiayhdistysten tilaisuuksissa luennoimassa kevätkauden 2019 ajan.

Kevään 2019 teemaluentojen aiheet ovat seuraavat:

Keliakia ja ruokavaliohoito – perustietoa jokaiselle

Mistä tunnistat gluteenittoman vaihtoehdon kaupassa ja/tai ravintolassa?

Mikä gluteenittomissa tuotteissa maksaa?

Eduskuntavaalit tulossa - Miten voin vaikuttaa?

Luentoaiheen valintaa helpottamaan kaikista aiheista on laadittu lyhyet kuvaukset, joissa kerrotaan myös kohderyhmät, joille luento on erityisesti suunnattu. Nämä luentoaiheiden kuvaukset on toimitettu yhdistyksille viime vuoden lopulla. Ne löytyvät myös Keliakialiiton verkkosivuilta Vapaaehtoisten tietolaari –osiosta.

Muistattehan, että luennon aihe tulee sopia aina etukäteen samalla, kun sovitte aluevastaavan kanssa tilaisuutenne ajankohdasta. Teidän on myös helpompi markkinoida tilaisuutta oikealle kohderyhmälle, kun aihe on tiedossa etukäteen.

4. Viestintä

Tiedotus paikallisyhdistyksille

Keliakialiitto tiedottaa jäsenyhdistyksilleen ajankohtaisista asioista kerran kuussa lähetettävän **Yhdistystiedotteen** avulla. Yhdistystiedote ilmestyy joka kuukauden 2. tiistaina lukuun ottamatta heinäkuuta. Tämän voi ottaa huomioon yhdistyksen hallituksen kokousten ajankohtien suunnittelussa. Yhdistystiedote lähetetään sähköpostitse kaikille yhdistysten hallitusten varsinaisille ja varajäsenille sekä lisäksi postitse yhdistyksen Keliakialiittoon ilmoittamalle *yhdistyksen postin vastaanottajalle*. Yhdistystiedotteet löytyvät myös Keliakialiiton verkkosivuilta Vapaaehtoisten tietolaari –osiosta.

Keliakialiiton jäsenlehti **Gluteeniton elämä** on edelleen tärkeä tiedotuskanava muun muassa keliakiaan ja sen hoitoon liittyvissä asioissa, kuten uusissa hoitosuosituksissa ym. Lehti kannattaa aina lukea huolella läpi!

Ajankohtaisviestinnän lisäksi Keliakialiitto tuottaa yhdistysten tueksi tarpeen mukaan myös erilaisia lomakepohjia ym. Materiaalia.

Vapaaehtoisten juttutupa muuttaa Facebookiin

Keliakialiiton ja kaikkien keliakiayhdistysten vapaaehtoisten yhteinen keskustelukanava aloittaa helmikuussa 2019 suljettuna Facebook-ryhmänä. Vapaaehtoisten juttutupaan pääsee siis jatkossa helposti omilla Facebook-tunnuksilla, eikä Yammeriin kirjautumista ja erillisiä tunnuksia tarvita enää.

Facebook-ryhmä on keskustelukanava, jonka avulla on helppo saada tietoa, pysyä ajan tasalla ja kysyä neuvoa kaikenlaisissa yhdistystoimintaan liittyvissä asioissa. Sen avulla voi mm. pitää yhteyttä muiden yhdistystoimijoiden kanssa sekä jakaa erilaisia asioita ja toimintavinkkejä. Ryhmään ovat tervetulleita kaikki keliakiayhteisön vapaaehtoiset, niin hallitusten jäsenet kuin muutkin. Ryhmässä on mukana myös Keliakialiiton henkilöstöä.

Liiton verkkosivujen Vapaaehtoisten tietolaari -osio

Yhdistystoiminnan tueksi tarkoitettu materiaali on siirretty vuoden 2019 alusta Tietolaari SharePointista Keliakialiiton verkkosivuille Vapaaehtoisten tietolaari -osioon. Sieltä löytyvät kaikki keskeiset yhdistystoimintaan liittyvät materiaalit ja asiakirjat.

Osiossa on mm. erilaisia ohjeistuksia, toimintamalleja, sääntöjä, koulutusten materiaaleja sekä lomakkeita, kuten matkalaskuja, ansiomerkkien hakulomake ym. Osioista löytyvät myös mm. liittokokousaineistot ja vertaistukihenkilötoiminnan keskeisimmät materiaalit. Verkkosivut eivät vaadi kirjautumista.

Gluteeniton elämä -lehden Tapahtumia lähelläsi -palsta

Viisi kertaa vuodessa ilmestyvän **Gluteeniton elämä- lehden Tapahtumia lähelläsi - palstalla** julkaistaan yhdistysten tiiviitä *tapahtumatiedotteita*. Palstalla julkaistavat tapahtumatiedotteet ovat yhdistyksille maksuttomia. Tiedotteet tulee toimittaa kunkin lehden aineistopäivämäärään mennessä sähköpostitse osoitteeseen **paikalliset@keliakialiitto.fi**.

HUOM! Kun ilmoitat tapahtumia Gluteeniton elämä- lehden paikallistoimintapalstalle, ilmoita tapahtumatiedot seuraavassa järjestyksessä: **viikonpäivä lyhenteellä, päivämäärä, kellonaika, paikka, suluissa osoite. Lyhyt kuvaus tapahtumasta ja mahdolliset ilmoittautumiset.**

Esimerkiksi: Ma 21.10. klo 18–20 gluteeniton ilta Villa Viihtyisässä (Gluteeniton tie 1, Manse). Vierailijana asiantuntija Kalle Keliakikko, joka kertoo gluteenittoman leivonnan nikseistä. Kahvitarjoilu.

Gluteeniton elämä -lehden toimitus toimittaa ja tarvittaessa tiivistää tapahtumapalstalle tarkoitettuja tiedotteita.

Tapahtumien yksityiskohtien tarkemmassa ilmoittelussa sekä muussa tiedotuksessanne (esim. paikalliset jäsenalennukset, myyntituotteet jne.) toivomme teidän hyödyntävän yhdistyksenne muita tiedotuskanavia, kuten jäsenkirjeitä ja yhdistyksenne verkkosivuja.

Tapahtumia lähelläsi -sivuilla kunkin yhdistyksen oman tekstipalstan ulkopuolella julkaistavat **muut ilmoitukset** (esim. kesäpäiväilmoitukset ym.) ovat yhdistyksille **maksullisia**. Yhdistykset saavat ilmoituksista 50 % alennusta lehden normaaleista ilmoitushinnoista.

Lehdessä voidaan lisäksi julkaista yhdistysten omia juttuja erilaisista yhdistysten tapahtumista (palstatilan mukaan, sovittava etukäteen lehden toimituksen kanssa).

Vuonna 2019 Keliakia -lehden aikataulut yhdistysten tapahtumailmoituksille ovat:

1/2019	ilmesty	31.1.	aineistopäivä	7.1.
2/2019	“	21.3.	“	20.2.
3/2019	“	8.8.	“	14.6.
4/2019	“	10.10.	“	11.9.
5/2019	“	28.11.	“	30.10.

VINKKI: Merkitse koko vuoden aineistopäivät omaan henkilökohtaiseen kalenteriisi, niin päivämäärät on helppo huomata!

Mahdollisuus lähettää yhdistyksen jäsentiedote Gluteeniton elämä -lehden mukana

Yhdistyksillä on mahdollisuus lähettää yhdistyksen jäsenkirje tai -tiedote liitteenä Gluteeniton elämä -lehden välissä yhdistyksen omille jäsenille.

Liitteitä on mahdollista lähettää **helmikuussa ilmestyvän 1-numeron ja elokuussa ilmestyvän 3-numeron** välissä. Jäsentiedotteen toimittaminen Gluteeniton elämä -lehden mukana tulee yhdistyksille huomattavasti edullisemmaksi kuin tiedotteiden postittaminen erikseen jäsenille.

Yhdistyksen tulee **ilmoittaa tieto tulevasta liitteestä Keliakialiittoon** kulloiseenkin määräpäivään mennessä sekä ottaa hyvissä ajoin yhteyttä suoraan Gluteeniton elämä -lehden painoon ja sopia liitteiden painattamisesta painossa tai siitä, miten yhdistys toimittaa liitteen painoon. Yhdistys vastaa liitteen painatuskustannuksista.

Ennen liitteen painattamista maksaneiden jäsenten lukumäärä kannattaa tarkistaa jäsenrekisteristä, jotta selviää, miten paljon liitettä tarvitsee painattaa. Keliakialiitto poimii jäsenrekisteristä erikseen ko. yhdistyksen maksaneiden jäsenten osoitetiedot ja toimittaa ne painoon, jossa liitteistys tapahtuu.

Yhden liitepostituksen perusmaksu on 100 €, lisäksi peritään postituskulua 0,10 €/osoite.

Tarkemmat tiedot asiasta löytyvät Keliakialiiton verkkosivuilta Vapaaehtoisten tietolaari -osiosta. Lisätietoja antaa talouspäällikkö Eija Leppäkynnäs (eija.leppakynnäs@keliakialiitto.fi).

Keliakialiiton verkkosivut

Keliakialiiton verkkosivuilla osoitteessa www.keliakialiitto.fi ei ole enää erillisiä jäsensivuja, vaan kirjautumisen takana olevaa jäsensisältöä on ripoteltu eri puolille sivustoa. Sivuille pääsee kirjautumaan esimerkiksi etusivun oikeasta ylälaidasta löytyvän Kirjautu-painikkeen kautta. Käyttäjätunnuksena toimii jäsennumero, ja salasana on ensimmäisellä kirjautumiskerralla jäsenen postinumero.

Keliakianuorten sivut ovat liiton sivujen alla. Niille pääsee joko klikkaamalla liiton etusivun vasemmasta ylälaidasta löytyvää "Nuoret"-painiketta tai suoraan osoitteella www.keliakialiitto.fi/nuoret/. Myös ammatillisille suunnattuun osioon pääsee liiton etusivun vasemman ylälaidan kautta.

Sivustolta löytyvä Miten suunnistan Keliakialiiton verkkosivuilla -video on hyvä työkalu, jos haluat tutustua tarkemmin uuden sivuston rakenteeseen ja logiikkaan.

Liiton verkkosivuihin kannattaa tutustua ajan kanssa, sillä ne sisältävät paljon hyödyllistä tietoa keliakiasta ja sen ruokavalioidosta. Lisäksi sivuilla on paljon käytännön vinkkejä gluteenittomaan arkeen sekä esimerkiksi reseptejä, listauksia gluteenittomista tuotteista ja tietoa liiton tapahtumista.

Osa verkon sisällöstä aukeaa vain kirjautuneille jäsenille

Keliakialiitto tarjoaa jäsenilleen **jäsenetuna** verkossa myös sellaista materiaalia, mihin muut eivät pääse käsiksi ainakaan ilmaiseksi. Vain jäsenille avoin materiaali on lisäarvo, jolla jäsen hyötyy jäsenyydestä.

Esimerkiksi Ajankohtaista-osiosta löytyvät Gluteeniton elämä -lehtien näköislehdet ovat maksutta vain jäsenten luettavissa. Myös Gluteenittoman arjen vinkit -osion kielikäännöksistä osa on vain jäsenten nähtävissä. Keliakia-osiassa ja Lautasella messut -sivulla on videoluentoja ja -tietoiskuja, jotka ovat vain kirjautuneiden jäsenten nähtävissä.

Vain jäsenille avoimiin sisältöihin kirjaututtaessa **käyttäjätunnuksena toimii jäsennumero. Salasanana toimii** ensimmäistä kertaa kirjaututtaessa **jäsenen postinumero.**

Ilmoita yhdistyksesi tapahtumat liiton sähköiseen tapahtumakalenteriin!

Osoitteesta www.keliakialiitto.fi/ajankohtaista/tapahtumat/ löydät sähköisen tapahtumakalenterin, jossa on tietoa sekä liiton että yhdistysten tulevista tapahtumista.

Saat oman yhdistyksesi tapahtumat mukaan kalenteriin käyttämällä sivun pääkuvan alta oikealta löytyvää "Ehdota tapahtumaa" -lomaketta. Lomakkeeseen tähdellä merkityt kentät ovat pakollisia. Liiton viestinnän asiantuntija siirtää lomakkeen avulla ilmoitetut tapahtumat tapahtumakalenteriin parin päivän sisällä.

Mobiilijäsenkortti

Keliakialiitto lähettää helmikuussa 2019 mobiilijäsenkortin kaikille niille jäsenille, jotka ovat maksaneet jäsenmaksunsa ja antaneet rekisteriimme toimivan matkapuhelinnumeron.

Paperisen jäsenkortin lisäksi tuleva mobiilijäsenkortti on täysin uusi jäsenetu, joka tuo joukon arkea helpottavia palveluita suoraan jäsenen puhelimeen. Mobiilijäsenkortista löytyvät esimerkiksi kaikki kahviloiden, ravintoloiden, hotellien, optikoiden ja verkkokauppojen tarjoamat jäsenedut, kielikäännökset ja reseptit.

Jos jäsen hankkii esimerkiksi uuden matkapuhelimen ja tarvitsee siksi uuden mobiilijäsenkortin, sen saa tilattua liiton verkkosivuilta oikeasta yläkulmasta verkkoasiointipainikkeen kautta. Jos jäsenet kysyvät yhdistyksestä apua mobiilijäsenkortin tilaamiseen tai lataamiseen, kysymykset kannattaa ohjata liiton toimistoon.

Yhdistysten omat verkkosivut

Ajan tasalla olevat yhdistyksen verkkosivut ovat tärkeä kanava yhdistyksen löytämiseen ja toiminnasta tiedottamiseen. Yhdistyksillä on mahdollisuus ylläpitää omia verkkosivuja Avoine Oy:n Yhdistysavain-järjestelmässä.

Liitto tarjoaa jokaiselle yhdistykselle **oman verkko-osoitteeseen**, joka on muotoa: pirkanmaa.keliakiayhdistys.fi. Jokaisella yhdistyksellä on hyvä olla oma *nettivastaava*, joka

vastaa sivujen päivityksestä. Sivujen päivityksen voi myös jakaa useammalle henkilölle, jolloin sivujen pitäminen ajan tasalla on helpompaa.

Käytössä olevassa Yhdistysavaimen Start -palvelussa on käytössä julkiset verkkosivut, uutispalvelu ja tapahtumapalvelu sekä kävijätilastointi. Sivuja voidaan rakentaa ja muokata tietokoneelta, jossa on internet-yhteys.

Yhdistysavaimesta voi kysyä neuvoja kätevimmin sähköpostitse. Viesti lähetetään osoitteeseen asiakaspalvelu@yhdistysavain.fi.

On tärkeää huolehtia, että yhdistyksen sivut ovat ajan tasalla. Liiton verkkosivuilla on useammassa paikassa linkkejä yhdistysten sivuille ja myös mobiilijäsenkortti ohjaa yhdistyksistä kiinnostuneet suoraan yhdistysten omille verkkosivuille.

Sosiaalinen media

Keliakialiitolla on oma Facebook-sivu (www.facebook.com/keliakialiitto) sekä Twitter- ja Instagram-tili. Facebookissa mm. tiedotetaan merkittävimmistä tapahtumista sekä ajankohtaisista uutisista, tutkimustuloksista, tuoteuutuuksista jne. Sivulla myös vastataan tarvittaessa kysymyksiin. Twitteriä käytetään erityisesti asiantiedon jakamiseen asiantuntijoille, medialle ja muille keliakiasta kiinnostuneille. Facebook-sivu on kaikille avoin sivu, linkki sivulle löytyy liiton verkkosivuilta oikeasta ylälaidasta.

<p>HUOM! Myös yhdistyksen omista tapahtumista voi ja kannattaa tiedottaa liiton Facebook-sivuilla!</p>

Yhdistykset somessa

Myös useimmat keliakiayhdistykset toimivat jo aktiivisesti sosiaalisessa mediassa. Suurimmalla osalla yhdistyksistä on oma Facebook-sivu tai -ryhmä, muutamilla yhdistyksillä on myös Instagram- tai Twitter-tili. Vuoden 2019 alussa yhdistyksillä oli eri somekanavissa yhteensä yli 4 400 jäsentä tai tykkääjää – ja määrä kasvaa koko ajan!

Sosiaalisen median kanavien kautta tavoittaa helposti jäseniä ja muuta kohderyhmää, myös sellaisia henkilöitä, joita voi muutoin olla vaikea tavoittaa. Sosiaalisessa mediassa on helppo kertoa monipuolisesti yhdistyksen toiminnasta ja tapahtumista. Tapahtumia kannattaa markkinoida etukäteen. Lisäksi niistä voi kertoa reaaliaikaisesti tapahtuman aikana kuvin ja sanoin sekä vielä jälkikäteenkin. Kannattaa jakaa myös muiden, esim. Keliakialiiton somejulkaisuja.

Ihmisiä kiinnostavat tarinat, ihmiset ja erilaiset arjen vinkit, vaikkapa erilaiset gluteenittomat palvelut ja tuotteiden saatavuus yhdistykseenne alueella sekä reseptit.

Somessa kannattaa olla läsnä rennosti omana itsenään ja vuorovaikutteisesti kysellen, vastaten, tykäten ja kommentoiden.

Mitä enemmän yhdistys näkyy ja kertoo toiminnastaan somessa, sitä useampi kiinnostuu ja haluaa mukaan.

Suurimmalla osalla yhdistyksistä omat somekanavat ovat jo hyvin näkyvillä myös yhdistysten verkkosivuilla. **Jos omilla verkkosivuillanne ei ole vielä linkkiä somekanaviinne, sellainen kannattaa lisätä sinne mahdollisimman pian.**

Muutamat yhdistykset ovat kyselleet liitosta, mikä kuva olisi sopiva somekanavien profiilikuvaksi. Hyvä vaihtoehto on Keliakialiiton logosta tuttu **tähkä**, joka onkin jo useimpien yhdistysten profiilikuvana. Jos haluat vaihtaa oman profiilikuvasi Keliakialiiton tähkäksi, eikä sinulla ole kuvaa, voit myös pyytää sen Keliakialiiton viestinnän asiantuntijalta, kaisa.jarvela@keliakialiitto.fi. Tai 1.3.2019 alkaen Hanna.parviainen@keliakialiitto.fi.

"Mitä enemmän jaat, sitä enemmän saat"

Muistattehan aina viestiessänne kertoa myös mistä somekanavista teidät löytää!

5. Keliakiaviikko

Syyskuussa viikolla 36 vietettävä valtakunnallinen keliakiaviikko on liiton tärkein vuosittainen tiedotus- ja toimintatapahtuma. Keliakiaviikko tarjoaa paikallisyhdistyksille monia hyviä tilaisuuksia toimia, näkyä, tiedottaa ja vaikuttaa omalla alueellaan. Keliakiaviikolla on vuosittain vaihtuva teema, johon liittyen Keliakialiitossa tuotetaan paikallisyhdistyksille toimintaideoita ja -ohjeita sekä erilaista materiaalia.

Keliakiaviikko 2. - 8.9.2019 terveydenhuoltoteemalla

Tämän vuoden kampanjavoitteenamme on vaikuttaa siihen, että mahdollisimman moni tietämättään keliakiaa sairastava saisi diagnoosin. Yhdistyksissä tehdään yhteistyötä apteekkien kanssa järjestämällä kaikille suunnattuja tapahtumia apteekkien tiloissa. Keliakialiitto järjestää terveydenhuollon ammattilaisille koulutuswebinaarin viikon aikana.

Yhdistysten keliakiaviikkovastaavat saavat tarkemmat ohjeet viikon tapahtumien järjestämiseen sähköpostitse. Ohjeet löytyvät myös Keliakialiiton verkkosivuilta Vapaaehtoisten tietolaari -osiosta.

6. Jäsenjärjestöavustus

Keliakiayhdistykset voivat hakea Keliakialiitolta Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus STEA:n myöntämää jäsenjärjestöavustusta.

Avustusta voidaan myöntää tiettyihin Keliakialiitossa päätettyihin käyttötarkoituksiin, jotka voivat vaihdella vuosittain. Avustettavan toiminnan tulee olla myös yhdistyksen sääntöjen ja keliakiajärjestön strategian mukaista.

Vuodelle 2019 Keliakialiitolle esitetty avustuksen kokonaissumma on 25 000 euroa. Avustuksen saaminen varmistuu lopullisesti, kun Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa STEA:n avustusesityksen helmikuussa 2019.

Avustuksen hakemiselle on vuosittain kaksi hakuajankohtaa. Vuonna 2019 hakulomakkeen viimeiset jättöpäivät ovat **15.2.2019** ja **31.5.2019**.

Avustusta voidaan myöntää vuositasolla 500-3 000 euroa/yhdistys. Suurimpia summia voidaan myöntää perustellusti isommille hankkeille.

Vuonna 2019 avustusta voidaan myöntää johonkin tai joihinkin seuraavista kolmesta käyttötarkoituksesta:

- yhdistysten vapaaehtoisten osallistuminen vapaaehtoistoiminnan koulutuksiin (muihin kuin Keliakialiiton järjestämiin)

- lasten-/nuortentoiminnan/tapahtumien järjestäminen
- yhdistykselle kokonaan uuteen tai yhdistyksen toiminnassa kokonaan uudelle kohderyhmälle* suunnattuun toimintaan/tapahtuman järjestämiseen.

* *Esim. vasta diagnosoidut/ruokavalion aloittaneet, pitkään jäsenenä olleet, naiset/miehet, eläkeläiset, tietty ikäryhmä, muusta syystä kuin keliakian vuoksi gluteenitonta ruokavaliota noudattavat, tietyistä harrastuksesta kiinnostuneet jne...*

Jäsenjärjestöavustuksesta on olemassa tarkemmat hakuohjeet sekä hakulomake, joihin on tärkeä tutustua ennen hakemista. Ohjeet ja lomake on toimitettu yhdistyksille ja löytyvät Keliakialiiton verkkosivuilta Vapaaehtoisten tietolaari -osiosta. Avustukseen liittyvissä asioissa voi kysyä neuvoa ensisijaisesti omalta aluevastaavalta tai tarvittaessa järjestöpäällikkö Eeva Laineelta.

7. Jäsenyys; jäsenrekisteri ymv.

Yleistä jäsenrekisteristä, jäsenmaksut

Keliakialiitto ylläpitää paikallisyhdistysten jäsenrekisterejä: ottaa vastaan uudet jäsenet, jäsenten eroamisilmoitukset sekä muutokset yhteystietoihin. Lisäksi liitto perii yhdistysten puolesta jäsenten jäsenmaksut.

Jäsenmaksulaskut ja jäsenkortti on lähetetty jäsenille **kirjekuoressa postitse tammikuun alussa**. Ensimmäisen laskutuskierroksen jälkeen lähetetään maksamattomille jäsenille vielä maksumuistutuksia keväällä ja syksyn aikana. Gluteeniton elämä -lehti lähetetään ainoastaan jäsenmaksunsa maksaneille jäsenille.

Jäsenrekisteriasioista vastaa jäsenpalvelusihteeri (jasenpalvelut@keliakialiitto.fi).

Jäsenmaksu vuonna 2019 on 25 euroa, josta yhdistykselle palautetaan 10 euroa. Palautus määräytyy edellisen vuoden lopun maksaneiden jäsenten lukumäärän mukaan, ja se maksetaan maaliskuussa.

HUOM: Niiltä uusilta jäseniltä, jotka liittyvät jäseniksi loppuvuonna **marras-joulukuun** aikana, ei peritä enää kyseisen vuoden jäsenmaksua, vaan vasta seuraavan vuoden jäsenmaksu.

Jäsenrekisterin **verkkoasiointiosiossa** yksittäiset jäsenet pääsevät **itse katsomaan ja päivittämään helposti omat, jäsenrekisterissä olevat tietonsa**. Päivitettäviä tietoja voivat olla mm. puhelinnumero ja sähköpostiosoite.

Jäseniä kannattaa muistuttaa tästä mahdollisuudesta mm. yhdistyksen verkkosivuilla, mahdollisissa jäsenkirjeissä ja muussa viestinnässä. Mitä paremmin jäsenten sähköpostiosoitteet ovat ajan tasalla rekisterissä, sitä tehokkaammin niin yhdistyksessä kuin liitossa pystytään käyttämään edullista ja nopeaa sähköistä viestintää yhteydenpidossa jäseniin.

Sähköpostiosoitteen ilmoittamisesta voi kertoa esim. seuraavalla tekstillä:

Muistathan ilmoittaa toimivan sähköpostiosoitteesi Keliakialiiton jäsenrekisteriin! Näin voit saada mm. Keliakialiiton uutiskirjeet ja yhdistyksesi tiedotteita sähköpostitse. Voit käydä katsomassa ja tarvittaessa muuttamassa tai täydentämässä omia jäsentietoja Keliakialiiton jäsen sivuilla osoitteessa <https://www.keliakialiitto.fi/extranet/>. Sivuille kirjaututaan jäsennumerolla (löytyy jäsenkortista) ja salasanalla, joka on ensimmäistä kertaa kirjautuessa oma postinumero. Oman sähköpostiosoitteen voi ilmoittaa myös sähköpostitse osoitteeseen jasenpalvelut@keliakialiitto.fi

Jäsenrekisteri

Keliakiayhdistysten on mahdollista itse **tarkastella Keliakialiiton ylläpitämässä yhdistyksen jäsenrekisterissä olevia tietoja** internet-yhteyden välityksellä sekä ottaa rekisteristä tarpeen mukaan erilaisia kiinteitä jäsenraportteja (mm. kaikki jäsenet, maksaneet jäsenet ja maksamattomat jäsenet).

Rekisteriin päästäkseen yhdistyksen valtuuttamalla edustajalla tulee olla henkilökohtainen **kirjautumistunnus**, jonka saa Keliakialiiton jäsenihteeriltä. Rekisteriin kirjaututaan osoitteesta rekisteri.sebacon.fi.

Rekisteristä voi myös lähettää sähköpostiviestin suoraan kaikille niille yhdistyksen jäsenille, joilla on rekisterissä sähköpostiosoite. **HUOM! Mikäli lähetät jäsenille sähköpostia jonkin sähköpostiohjelman kautta** siten että kopioit osoitteet jäsenrekisteristä, muista **EHDOTTOMASTI** liittää osoitteet sähköpostiviestin **PIILOKOPIO-OSOITEKENTTÄÄN**, jotta jäsenten sähköpostiosoitteet eivät joudu muiden jäsenten tietoon!!

Jäsenrekisterin käytöstä on olemassa seikkaperäinen **ohjemoniste**, joka löytyy myös Keliakialiiton verkkosivuilta Vapaaehtoisten tietolaari –osiosta.

Keliakialiitto järjestää yhdistyksille koulutusta jäsenrekisterin käytöstä G-fest koulutustapahtumassa 18.–19.5.2019. Jäsenrekisteriin liittyvissä asioissa neuvoja voi kysyä joko omalta aluevastaavalta tai liiton jäsenpalvelusihteeriltä.

Osoitetiedot päivittyvät automaattisesti

Jäsenten osoitetiedot päivittyvät uuden rekisterin myötä Keliakialiittoon automaattisesti Postin kautta. Jos sen sijaan jäsenen sähköpostiosoite tai puhelinnumero muuttuu, siitä tulee ilmoittaa Keliakialiittoon joko sähköpostitse jasenpalvelut@keliakialiitto.fi tai puh. 03 2541300. Osoitetiedot eivät päivity, mikäli henkilöllä on osoitteenluovutuskielto.

Jäsenyhdistys ei vaihdu automaattisesti jäsenen muuttaessa yhdistyksen alueelta toiselle, vaan jäsenen tulee itse ilmoittaa yhdistyksen vaihdosta liittoon!

Kaikki jäsenrekisteriin ja sen käyttöön liittyvät tiedot, mm. salasanat ym. tulee säilyttää erityisellä huolellisuudella. Muun muassa henkilökisterilaki säätelee jäsenrekisteritietojen käsittelyä ja säilyttämistä.

HUOM! Jäsentietoja ei saa luovuttaa eteenpäin ilman yhdistyksen kokouksen tai hallituksen (tutkimuskäyttöön) päätöstä, lisäksi tulee ottaa huomioon henkilötietolaissa mainitut luovutusedellytykset ja kielto-oikeus. Katso tarkemmin henkilötietolaki (Hetil 3 § 7-k, <http://www.tietosuoja.fi/uploads/3a69oecmj.rtf>, www.tietosuoja.fi/7410.htm) ja yhdistyksen säännöt.

Uutta EU:n tietosuoja-asetusta on alettu soveltamaan Euroopanlaajuisesti 25.5.2018 alkaen.

Jäsenrekisterin tietojen lähettäminen yhdistykseen sähköpostitse

Mikäli yhdistys ei pysty jostain syystä itse hakemaan tarvitsemiaan tietoja jäsenrekisteristä, on niitä myös mahdollista saada sähköpostitse Keliakialiitosta.

Yhdistykselle voidaan lähettää erilaisia jäsenluetteloita Excel- tai pdf-tiedostona.

Pyyntö jäsenluettelon saamiseksi tulee toimittaa jäsenihteerille mahdollisimman hyvissä ajoin, kuitenkin viimeistään **viikkoa ennen** kuin yhdistys tarvitsee tiedot.

Uudet jäsenet

Keliakiayhdistyksen jäseneksi voi liittyä liiton verkkosivuilla, liittymislomakkeella (liiton esitteissä) sekä soittamalla Keliakialiittoon tai paikallisyhdistykseen (tässä tapauksessa tietojen vastaanottajan tulee toimittaa ne edelleen Keliakialiittoon).

Uudelle jäsenelle lähetetään liitosta Tervetuloa -paketti, joka sisältää tervetuloa -kirjeen, Gluteeniton elämä -lehden uusimman numeron, ensitieto-oppaan sekä gluteenittomien tuotteiden valmistajien tuote-esitteitä.

VINKKI: Mikäli yhdistys haluaa, Tervetuloa -pakettiin voidaan lisätä myös yhdistyksen oma esite/viimeisin jäsenkirje. Tällöin yhdistyksen tulee toimittaa esitettään riittävä määrä liittoon.

Sääntöjen mukaan yhdistyksen hallituksen tehtävänä on hyväksyä yhdistyksen uudet jäsenet. Tämä voi tapahtua esim. siten, että hallituksen kokouksessa pöytäkirjaan kirjataan liittyneiden uusien jäsenten lukumäärä ja luettelo uusista jäsenistä liitetään pöytäkirjan liitteeksi.

VINKKI: Tiedot yhdistykseen liittyneistä uusista jäsenistä kannattaa katsoa jäsenrekisteristä esim. aina *ennen* jokaista hallituksen kokousta. Hallitus pysyy näin ajan tasalla yhdistyksen jäsentilanteesta, ja voi esim. tiedotuksessaan ja tapahtumien järjestämisessä ottaa erityisesti huomioon yhdistykseen vuoden varrella liittyneet uudet jäsenet.

Perhejäsenyys

Perheissä, joissa on gluteenitonta ruokavaliota noudattava lapsi, voidaan varsinaisen jäsenen kanssa samassa taloudessa asuva **alle 18-vuotias lapsi liittää maksuttomasti perhejäseneksi**.

Lasten vanhemmille kannattaa kertoa tästä mahdollisuudesta, koska tällöin lapsi saadaan mukaan jäsenrekisteriin ja perheelle voidaan esimerkiksi lähettää postia yhdistyksen tai liiton järjestämästä lastentoiminnasta ym.

Ko. kohta yhdistysten mallisäännöissä: ”Yhdistys voi - - ottaa perhejäseneksi varsinaisen jäsenen taloudessa asuvan alle 18-vuotiaan henkilön. Perhejäsenellä ei ole jäsenmaksuvelvoitetta. Perhejäsenellä on yhdistyksen kokouksissa puheoikeus, muttei äänioikeutta.”

VINKKI: Perhejäsenyydestä kannattaa kertoa myös yhdistyksen verkkosivuilla esim. Liity jäseneksi -sivulla vaikkapa seuraavasti: alle 18-vuotiaan lapsen voi liittää joko samassa taloudessa asuvan varsinaisen jäsenen perhejäseneksi, jolloin ei ole jäsenmaksuvelvoitetta, tai lapsi voi olla myös itse varsinainen jäsen, joka maksaa jäsenmaksun.

Suosittelimme, että lapset liitetään joko varsinaisiksi tai perhejäseniksi, jotta lapsen tiedot näkyvät jäsenrekisterissämme ja voimme esim. lähettää lapselle postia yhdistyksen tai liiton järjestämästä lastentoiminnasta ym.

Maksamattomat jäsenet

Jäsenmaksunsa maksamatta jättäneet jäsenet on hyvä poistaa jäsenrekisteristä vuosittain, jottei maksamattomien ja kerralla erotettavien määrä pääse nousemaan kovin suureksi.

Yhdistysten mallisääntöjen mukaan ”Jos jäsen on jättänyt jäsenmaksunsa suorittamatta, hallitus voi katsoa hänet eronneeksi 12 kuukauden kuluttua jäsenmaksun eräpäivästä.”

Päätös vähintään em. ajanjakson maksamatta jättäneiden jäsenten erottamisesta tehdään **hallituksen kokouksessa**. Maksamattomia jäseniä poistettaessa päätös kirjataan hallituksen kokouksen pöytäkirjaan mainiten eronneiksi katsottujen nimet ja tiedot toimitetaan myös Keliakialiittoon (jasenpalvelut@keliakialiitto.fi).

Eronneeksi katsotuille jäsenille ei tarvitse erikseen ilmoittaa erottamisesta, mutta yhdistys voi halutessaan lähettää erotettaville kirjeen, jossa asiasta kerrotaan mainiten syy eli jäsenmaksun maksamatta jättäminen. Kannattaa myös mainita mahdollisuudesta liittyä uudelleen jäseneksi.

Suositus muiden kuin oman yhdistyksen jäsenten osallistumisesta yhdistyksen tapahtumiin

Liiton järjestöryhmässä on laadittu yhdistyksille suositus siitä, miten tulisi toimia sellaisissa tilanteissa, kun yhdistyksen tapahtumiin on osallistumassa myös muiden kuin oman keliakiayhdistyksen jäseniä. Käytäntö on ollut aiemmin vaihtelevaa ja on saattanut hämmentää jäseniä.

Järjestöryhmä suosittelee kaikille yhdistyksille, että myös muiden keliakiayhdistysten jäsenten **osallistuminen** yhdistyksen järjestämiin tapahtumiin **sallittaisiin samoin ehdoin kuin oman yhdistyksen jäsenten**. Tämän todettiin olevan kaikkien etu, ja näin jäsenyys olisi avain mahdollisimman monipuoliseen toimintaan.

Jäsenedut

Vuoden 2019 jäsenkortti on lähetetty jäsenille kirjeitse tammikuussa. Perhejäsenille ei enää automaattisesti postiteta jäsenkorttia vuodelle 2019. Tarvittaessa jatkossa voi lähettää pyynnön kortin toimittamisesta osoitteeseen jasenpalvelut@keliakialiitto.fi

Yhteistyökumppanimme tarjoavat jäsenkortilla monia jäsenetuja, joista on lähetetty kooste jäsenille jäsenmaksulaskun mukana. Tiedot löytyvät myös liiton verkkosivuilta.

Yhteistyökumppaneiden tarjoamien jäsenetujen lisäksi etuina ovat mm. Gluteeniton elämä - lehti viisi kertaa vuodessa, ravitsemusneuvonta, lääkärin puhelinneuvonta, sopeutumisvalmennuskurssit, tuetut teemalomat, jäsenmatkat sekä keliakiayhdistysten palvelut. Yhdistysten kannattaa myös neuvotella jäsenalennuksia paikallisiin liikkeisiin. Sopimuslomake pohja paikallisiin jäsenetuihin löytyy Keliakialiiton verkkosivuilta Vapaaehtoisten tietolaari –osiosta.

Yhdistyksen vastuuhenkilöt

Yhdistyksen hallituksen jäsenille voidaan nimetä erilaisia vastuualueita, mielellään siten, että jokaisella jäsenellä on oma vastuualueensa.

Yhdistyksen tulee toimittaa tiedot eri toimintojen vastuuhenkilöistä Keliakialiittoon (jasenpalvelut@keliakialiitto.fi), missä ne kirjataan liiton jäsenrekisteriin. Liitto lähettää postia erikseen eri vastuuhenkilöille, minkä vuoksi on tärkeää, että tiedot ovat liitossa ajan tasalla. Liitosta toimitetaan yhdistyksiin vuodenvaihteessa lista vastuuhenkilöistä tarkistettavaksi ja mahdollisten muutosten ilmoittamista varten.

Kun yhdistyksen nimenkirjoittajat vaihtuvat, muistattehan ilmoittaa muuttuneet tiedot myös Patentti- ja rekisterihallitukseen! Tietojen muutosilmoitukset voi tehdä helposti sähköisesti (www.prh.fi/fi/yhdistysrekisteri.html)

Eri vastuuhenkilöille kuuluvista tehtävistä on olemassa ohjeelliset **tehtävänkuvaukset**, jotka löytyvät Keliakialiiton verkkosivuilta Vapaaehtoisten tietolaari -osiosta. Vastuuhenkilöitä voivat olla esim:

- puheenjohtaja
- varapuheenjohtaja
- sihteeri
- yhdistyksen postinsaaja (usein pj tai sihteeri)
- rahastonhoitaja
- lasten/nuortentoimintavastaava
- perehdytysvastaava
- keliakiaviikkovastaava
- vertaistoimintavastaava
- nettivastaava
- tiedotusvastaava
- jäsenvastaava

Vapaaehtoisten tietolaari -osiosta löytyy myös **perehdytysaineisto**, jota kannattaa hyödyntää uusia hallitusten jäseniä perehdytettäessä.

8. Liittokokous

Liiton ylintä päätäntävaltaa käyttää liittokokous. Liittohallitus valmistelee liittokokouksen ja käyttää toimeenpanovaltaa. **Liiton sääntöjen mukaan vuosittain pidetään yksi sääntömääräinen kokous**, huhti-toukokuussa pidettävä vuosikokous, jota kutsutaan liittokokoukseksi. Tarpeen vaatiessa voidaan pitää ylimääräisiä liittokokouksia.

Vuoden 2019 liittokokous pidetään Tampereella **su 19.5**. Kokous pidetään uuden vapaaehtoisten koulutustapahtuma G-festin yhteydessä.

Liiton säännöissä määritetään se **äänimäärä**, mikä kullakin yhdistyksellä on käytettävissä liittokokouksessa. **Yksi yhdistyksen edustaja voi** näin ollen **käyttää kokouksessa useampaa yhdistyksen ääntä**. Mikäli yhdistys haluaa, **ainoastaan yksikin edustaja voi** käyttää kaikki yhdistyksen äänet.

Mikäli yhdistys lähettää useamman kuin yhden äänivaltaisen edustajan liittokokoukseen, tulee yhdistyksen antamassa valtakirjassa ilmetä se äänimäärä, jota kukin edustaja on oikeutettu käyttämään. Yhdistys voi lähettää liittokokoukseen enintään niin monta edustajaa kuin yhdistyksellä on ääniä kokouksessa.

Perusteena äänimäärälle käytetään yhdistyksen maksaneiden jäsenten määrää edellisen vuoden lopussa. Yhdistyksillä on ääniä liittokokouksessa seuraavasti:

1 - 300 maksanutta jäsentä 1 ääntä
301 - 700 maksanutta jäsentä 2 ääntä
701 - 1500 maksanutta jäsentä 3 ääntä
1501 - 3000 maksanutta jäsentä 4 ääntä
3001 - maksanutta jäsentä 5 ääntä

Liittokokousedustaja(t) ja edustajille varajäsenet tulee valita keliakiayhdistysten mallisääntöjen mukaisesti yhdistyksen syyskokouksessa.

Kokousedustajien matkakulut korvataan liittokokousedustajien matkustussäännön mukaan. Junalippujen ostamiseksi yhdistyksille lähetetään liittokokouspapereiden yhteydessä määrääjän voimassa oleva **salasana**, jolla liput voi ostaa VR:ltä sekä ohje lippujen ostoon.

9. Koulutus

Liiton koulutukset vapaaehtoisille

Keliakialiiton vapaaehtoisille järjestämä koulutus uudistuu vuonna 2019. Suurimpana uudistuksena on uusi valtakunnallinen koulutustapahtuma G-fest, joka järjestetään 18.-19.5. Tampereella. G-festin yhteydessä järjestetään liittokokous su 19.5. G-fest korvaa aiemmat aluekoulutukset. Valtakunnallinen koulutustapahtuma mahdollistaa laajan koulutustarjonnan ja ulkopuolisten asiantuntijoiden hyödyntämisen kouluttajana. Koulutus on tarkoitettu kaikille vapaaehtoistoiminnasta kiinnostuneille, muillekin kuin hallitusten jäsenille.

Lisäksi liitto tarjoaa vapaaehtoisille lyhyitä neuvontawebinaareja ja pidempiä verkkokoulutuksia. Webinaareista ensimmäinen on jo 14.2. Aiheena on vaalivaikuttaminen.

Syksyllä järjestämme valtakunnallisen koulutuskiertueen, jossa liiton työntekijä tulee kouluttamaan jokaisen yhdistyksen vapaaehtoisia. Koulutus on yhden arki-illan mittainen ja sen aiheena on "Tapahtumajärjestäjän ABC".

Opintokeskusyhteistyö - koulutusta ja tukea koulutustilaisuuksien järjestämiseen

Keliakialiitto on Opintotoiminnan Keskusliiton jäsen, minkä ansiosta yhdistysten edustajat voivat osallistua Opintokeskus Siviksen järjestämiin, monipuolisiin yhdistystoimijoille suunnattuihin koulutuksiin. Tiedot vuoden 2019 koulutuksista löytyvät osoitteesta: <https://sivisverkko.ok-sivis.fi/#/koulutuskalenteri>, kirjoita hakukenttään sivis. Koulutukset ovat täysin maksuttomia, joten niitä kannattaa hyödyntää!

Monet muutkin opintokeskukset (esim. Tjs-opintokeskus, Ksl-opintokeskus) järjestävät hyviä yhdistystoiminnan koulutuksia, joihin voi myös osallistua.

Keliakialiitto ja keliakiayhdistykset voivat myös saada Siviksen kautta rahallista tukea erilaisiin aikuisille (yli 15 v.) suunnattuihin koulutustapahtumiinsa, kulloinkin hyväksytyntuntikiintiön puitteissa. Lisätietoa opintojaksoista: <https://www.ok-sivis.fi/palvelut/opintojaksot.html>

Keliakialiitto koordinoi liiton ja yhdistysten Opintokeskus Sivis -koulutustoimintaa, joten mikäli yhdistys on kiinnostunut tuetun koulutustilaisuuden järjestämisestä, kannattaa ottaa hyvissä ajoin yhteyttä Keliakialiiton järjestöpäällikköön.

10. Vertaistukihenkilötoiminta

Keliakiayhdistysten vertaistukihenkilöiden tehtävänä on tukea ihmisiä gluteenittomassa arjessa. Avun ja vinkkien tarvetta voi olla niin juuri saadun keliakiadiagnoosin jälkeen kuin myöhemminkin.

Vertaistukihenkilö voi toimia hyvin monilla eri tavoilla. Hän voi olla tavoitettavissa puhelimitse tai sähköpostitse. Hän voi järjestää omalla paikkakunnallaan opastettuja **kauppakierroksia** tai tarjoutua lähtemään **yksittäisen keliakikon kanssa kauppareissulle**. Vertaistukihenkilö voi olla esimerkiksi mukana yhdistyksen tilaisuuksissa **juttelemassa uusien tulijoiden kanssa**.

Vertaistukihenkilö voi järjestää myös paikkakunnan keliakikoille mahdollisuuksia tavata toisiaan vertaiskeskustelun merkeissä. Keskustelutilaisuuksien järjestämisen avuksi liitossa on laadittu **Lupa tuntea – ideapaketti**, joka on toimitettu kaikille yhdistyksille ja löytyy liiton verkkosivuilta Vapaaehtoisten tietolaari -osiosta. Vertaistukihenkilö on myös hyvä **yhteyshenkilö paikalliseen terveydenhuoltoon**, jonne hän voi esimerkiksi toimittaa ajantasaisia esitteitä.

Keliakialiitolla on olemassa työn tueksi Kokemuksia jakamassa -korttipakka, joita on lähetetty jokaiselle yhdistykselle. Korttien avulla voi suunnitella ja vetää keskustelutilaisuuksia. Niitä voi käyttää myös yhdistyksen muissa tilaisuuksissa. Vaikkapa bussimatalla voi keskusteluttaa ihmisiä kierrättämällä kysymyskortteja retkeläiseltä toiselle. Kortteja voi tilata lisää Keliakialiitosta.

Yhdistyksen vertaistoiminnasta vastaa yhdistyksen nimeämä vertaistoimintavastaava. Vastaavan tehtävänä on yhdistyksen vertaistoiminnan koordinointi ja hän toimii vertaistukihenkilöiden yhteyshenkilönä. Hänen tehtäviinsä kuuluu mm. yhdistyksen vertaistoiminnan suunnittelu yhdessä vertaistukihenkilöiden kanssa (mm. kauppakierrokset, tilaisuudet uusille keliakikoille) sekä uusien vertaistukihenkilöiden haastattelu, sopimusten laadinta heidän kanssaan ja tehtävään perehdytys. Vertaistoimintavastaavan toivotaan myös järjestävän vuosittain vertaistukihenkilöille oman tapaamisen.

Vertaistukihenkilöille on olemassa oma **materiaalikansio**, jonka yhdistys voi hankkia vertaistukihenkilöilleen hintaan 12,50 euroa/kappale. Vertaistoimintavastaaville on tuotettu omat kansiot, jotka on toimitettu kaikille vertaistoimintavastaaville (1 kpl/yhdistys).

Vertaistukihenkilöille on hyvä järjestää koulutusta tehtävään. Koulutuksia voidaan järjestää yhdessä useamman keliakiayhdistyksen kesken, jolloin samalla päästään myös jakamaan kokemuksia vertaistukitoiminnasta. Keliakialiiton aluevastaavat voivat toimia kouluttajina tilaisuuksissa resurssiensa puitteissa.

11. Vapaaehtoisten palkitseminen

Yhdistyksessä toimivien vapaaehtoisten motivaation ylläpitämiseksi ja heidän kannustamiseksi on tärkeää muistaa huomioida ja palkita heitä eri keinoin. Yhdistyksillä on olemassa monia erilaisia mahdollisuuksia vapaaehtoisten huomioimiseen.

Kaikkein tärkeimpänä, helppokäyttöisenä ja yksinkertaisena palkitsemiskeinona on hyvä muistaa **kiittää vapaaehtoisia** aina sopivan tilaisuuden tullen!

Liitto on palkinnut vapaaehtoisia vuodesta 2013 alkaen myönnetyllä vapaaehtoistoiminnan tunnustuspalkinnolla. Palkinto myönnetään joka toinen vuosi, aina parillisina vuosina.

Yhdistykset voivat palkita vapaaehtoisiaan vapaaehtoistoimija-tunnustuksella, jonka myöntämiseen on olemassa ohjeistus ja myöntämiskriteerit. Nämä löytyvät verkkosivujen Vapaaehtoisten tietolaari -osiosta.

Alle on listattu erilaisia palkitsemistapoja, joita yhdistys voi käyttää:

- kiittäminen, palautteen antaminen	keittokirja, elokuva liput
- yhteiset ruokailut, kahvittelut	- koulutus
- teatteri, konsertti, muu virkistäytyminen	- jouluihm. muistamiset
- kukat	- muistaminen luottamustehtävän päättyessä
- merkkipäivämuistamiset	- ansiomerkit (pronssi, hopea, kultaa, kulttimanttein)
- lahjatavara, ”Reinot ja Ainot”, glut.tuotteet,	- yhdistyksen kunniajäsen/-puheenjohtaja

HUOM! Emme suosittele lahjakorttien käyttämistä palkitsemisessa, sillä lahjakortit katsotaan verotettavaksi tuloksi!

Vapaaehtoistoiminnan tunnustuspalkinto ja Vuoden vapaaehtoistoimijan tunnustus

Vapaaehtoistoiminnan näkyvyyden ja arvostuksen lisäämiseksi liitossa otettiin v. 2013 käyttöön kaksi uutta tunnustusta myönnettäväksi ansioituneille vapaaehtoisille.

Tunnustukset ovat **Keliakialiiton** myöntämä **Vapaaehtoistoiminnan tunnustuspalkinto**, joka myönnetään aina parillisina vuosina **sekä Vuoden vapaaehtoistoimijan tunnustus**, jonka **keliakiayhdistykset** voivat halutessaan myöntää aktiiviselle vapaaehtoiselle esim. vuosittain. Molempien tunnustusten myöntämiseen on olemassa liittohallituksen hyväksymät myöntämisperusteet, jotka löytyvät verkkosivujen Vapaaehtoisten tietolaari -osiosta.

Vuoden keliakiateko -kilpailu parittomina vuosina

Keliakiayhdistysten toiminnan palkitsemiseksi järjestetään Vuoden keliakiateko –kilpailu joka toinen vuosi, aina parittomina vuosina, eli kilpailu järjestetään jälleen tänä vuonna 2019.

Vuoden keliakiateko voi olla esimerkiksi yhdistyksen tai useamman yhdistyksen yhdessä järjestämä tapahtuma, tuottama julkaisu, tekemä vaikuttamistoimenpide tai toimintamalli/ -idea.

Vuoden keliakiateon valitsee liittohallituksen hyväksymien kriteerien pohjalta kilpailuraati. Keliakiatekokilpailussa voidaan myös erityisen aktiivisesti toiminut yhdistys palkita kunniamaininnalla.

Ansiomerkit

Liitto jakaa myös ansiomerkkejä liiton ja/tai yhdistysten toiminnassa ansioituneiden henkilöiden palkitsemiseen. Ansiomerkkejä on neljänlaisia: pronssinen, hopeinen ja kultainen ansiomerkki

sekä kultainen merkki timantein. Luontevia tilaisuuksia ansiomerkkien luovutukselle ovat esimerkiksi erilaiset yhdistyksen juhlat tai vuosikokoukset. Ansiomerkkejä ei tule antaa saajalle syntymäpäivälahjana.

Ansiomerkkien saajista päättää liittohallitus, jolle esitys ansiomerkkin myöntämiseksi tulee jättää hyvissä ajoin ennen aiottua luovutusajankohtaa, vähintään 2-3 kuukautta ennen. Ansiomerkkijärjestelmän säännöt sekä merkkien hakulomakkeet löytyvät verkkosivujen Vapaaehtoisten tietolaari –osiosta.

Ansiomerkkien hinnat ovat: pronssinen merkki 40 e, hopeinen 60 e, kultainen 80 e ja kultainen timantein 150 e. Hintoihin sisältyy kunniakirja.

Yhdistyksen kunniajäsenyys ja kunniapuheenjohtajuus

Yhdistysten mallisäännöt mahdollistavat erityisen ansiotuneiden henkilöiden palkitsemiseen kahden erittäin arvokkaan huomionosoituksen käytön, nämä ovat yhdistyksen kunniapuheenjohtajuus ja kunniajäsenyys.

Mallisääntöjen mukaan ”Yhdistys voi kutsua **kunniapuheenjohtajakseen** yhdistyksen entisen, ansiotuneen puheenjohtajan. Kunniapuheenjohtajana voi toimia vain yksi henkilö kerrallaan.”

”Yhdistys voi kutsua **kunniajäsenekseen** henkilön, joka on ansiokkaasti edistänyt yhdistyksen tarkoitusta.

Kunniapuheenjohtajan ja kunniajäsenen kutsuu yhdistyksen kokous yhdistyksen hallituksen esityksestä. Kunniapuheenjohtaja ja kunniajäsen eivät maksa jäsenmaksua yhdistykselle. Kunniapuheenjohtajalla on yhdistyksen kokouksissa äänioikeus. Kunniajäsenellä on läsnäolo- ja puheoikeus. Äänioikeus hänellä on siinä tapauksessa, että hän on ollut yhdistyksen varsinainen jäsen ennen nimittämistään kunniajäseneksi.”
HUOM! kutsuessanne yhdistykseen uuden kunniajäsenen/kunniapuheenjohtajan, **muistakaa ilmoittaa tiedot myös liiton jäsenrekisteriin**, jotta asia voidaan merkitä rekisteriin henkilön tietoihin. Kunniajäsenen/kunniapuheenjohtajan jäsenmaksun maksaa se yhdistys, jonka jäsen henkilö on.

Liitosta on saatavilla tiedostona kunniajäsenelle/puheenjohtajalle luovutettavan **kunniakirjan pohja**, jonka avulla voi tulostuttaa kunniakirjan luovutettavaksi kutsumisen yhteydessä.

12. Muita asioita

Yhdistystoiminnan seuranta ja tilastointi

Liitossa on laadittu yhdistystoiminnan seuranta ja tilastointia varten helppokäyttöinen Excel-pohjainen tiedosto. **Sama tiedosto toimii sekä** jatkuvasti täytettävänä **toimintapäiväkirjana että yhdistystoiminnan vuositilastona.**

Tiedostossa on joka kuukaudelle oma välilehtensä, jotka löytyvät ”ikkunan” alalaidasta. Ensimmäisessä välilehdessä on ohjeita tiedoston käyttöön ja viimeinen on yhteenvetosivu. Eri tapahtumien otsikoiden kohdalta löytyy myös lyhyt ohje, kun vie hiiren osoittimen otsikon kohdalle. Tiedosto laskee automaattisesti yhteen eri tapahtumien ja niihin osallistuneiden henkilöiden lukumäärät.

Mikäli yhdistyksen ei ole mahdollista käyttää Excel-tiedostoa, siitä voi myös ottaa paperitulosteen, laskea tiedot yhteen vuoden lopussa ja toimittaa yhteenvetoon liittoon. Excel-tiedosto lähetetään yhdistyksille sähköpostitse vuoden alussa ja se löytyy myös verkkosivuilta Vapaaehtoisten tietolaari -osiosta. Jokaisen yhdistyksen tulee toimittaa tiedosto täytettynä liittoon seuraavan vuoden tammikuun loppuun mennessä.

Hyvän hallitustyöskentelyn periaatteet

Yhdistyksen hallitustyöskentelyyn on olemassa erilaisia toimintaperiaatteita ja ”kirjoittamattomia sääntöjä”, joiden noudattaminen helpottaa hallituksen toimintaa ja vahvistaa toiminnan sujuvuutta ja tuloksellisuutta.

Alle on kirjattu hyvän hallitustyöskentelyn keskeisimmät periaatteet. Nämä olisi hyvä käydä läpi vaikka vuoden ensimmäisessä hallituksen kokouksessa ja sopia yhdessä periaatteiden noudattamisesta.

Hyvässä hallitustyöskentelyssä toimitaan yhdistyksen **sääntöjen, yhdistyslain**, yhdistyksen kokouksen tekemien **päätösten** sekä yleisen **hyvän kokouskäytännön** mukaisesti.

Ollaan yhteistyöhaluisia ja me-henkisiä. Me-henki syntyy vain silloin, kun jokainen hallituksen jäsen on sisäistänyt keliakiayhdistyksen tavoitteet ja haluaa toimia niiden saavuttamiseksi.

Ethän välttele vastuuta. Kaikkien päätösten tekeminen ei ole aina mukavaa. Joskus on tilanteita, että näyttäisi helpommalta olla menemättä kokoukseen ja antaa muiden tehdä hankalat päätökset. Jälkeenpäin on hyvä selitellä, miten olisi pitänyt toimia.

Hallituksen tulee esiintyä ulospäin yhtenäisenä. Hallituksen sisällä voi olla asioista erilaisia näkemyksiä, mikä on hyvä asia. Yhteisen keskustelun tuloksena löytyy yleensä hyvä kompromissi. Vaikka olisi itse ollut asiasta eri mieltä, tulee hallituksen esiintyä ulospäin yhtenäisenä. Kun päätöksiä selvitetään jäsenistölle tai yleiselle kokoukselle, jokaisen hallituksen jäsenen on oltava päätöksen takana. Ainoana poikkeuksena on pöytäkirjaan merkitty eriävä mielipide.

Ei keskeneräisiä asioita hallituksen ulkopuolelle. Joskus on asian käsittelyn kannalta hyvä jättää asia pöydälle lisäselvitysten hankkimiseksi. Ellei erikseen päätetä, että asiassa halutaan kuunnella jäsenten mielipiteitä, ei keskeneräisiä asioita tule saattaa hallituksen ulkopuolisten tietoon.

Luottamukselliset asiat tulee muistaa pitää hallituksen sisäisinä asioina, eikä näistä keskustella hallituksen ulkopuolella. Tällaisia asioita ovat erilaiset henkilöihin esim. yhdistyksen jäseniin liittyvät asiat, monet talouteen liittyvät asiat ja sopimukset sekä yhdistyksen ja sen yhteistyökumppaneiden keskinäiset luottamukselliset asiat.

Kolme kattojärjestöä, SOSTE, Valo ja Allianssi ovat laatineet yhdessä oikeusministeriön kanssa Yhdistysten hyvä hallintotapa -suosituksen. Se on ladattavissa maksutta e-kirjana osoitteesta: <http://primapaper.fi/allianssi/hh-opas/primapaper>

Varainhankintatuotteet

Keliakialiitolla on erilaisia myyntituotteita, kuten leivonta-, keitto- ja muita kirjoja, leivänpaahtopusseja, suurennuslaseja pakkausmerkintöjen lukemiseen, T-paitoja, kortteja sekä onnittelu- ja surunvalitteluadresseja. Yhdistykset voivat myydä tuotteita esimerkiksi tapahtumissaan.

Yhdistykset saavat ostaa tuotteita muita edullisemmalla hinnalla, jolloin tilaus- ja myyntihinnan välinen erotus jää yhdistykselle. Tilattaessa samaa tuotetta 1-9 kpl on yhdistyksen alennus 10 % ja tilattaessa vähintään 10 kpl samaa tuotetta on alennus yhdistykselle 20 % tuotteiden normaalihinnasta. Yhdistyshinnasto löytyy verkkosivujen Vapaaehtoisten tietolaari -osiosta.

Vakuutukset

Liitolla ei ole olemassa yhdistysten toimintaa kattavia vakuutuksia, koska yhdistykset ovat juridisesti itsenäisiä yksiköitä.

Yhdistysten järjestämiin **tapahtumiin osallistujien vakuutusturvan suhteen suosittelemme seuraavaa:**

Yhdistys voi joko

1. ottaa tapahtumiaan varten jatkuvan ryhmätapaturmavakuutuksen (vakuutusehdot selvitettävä huolella!) tai
2. ottaa erillisiä tapaturmavakuutuksia esim. suurimpiin tapahtumiinsa tai
3. ilmoittaa tapahtumiin osallistujille selkeästi, että järjestäjä ei ole vakuuttanut osallistujia tapaturman varalta, vaan osallistujien tulee huolehtia itse henkilökohtaisesta tapaturmavakuutuksesta.

TOIMINTAKALENTERI 2019

TAMMI	Yhdistystiedot Gluteeniton elämä 1/2019 -lehteen	7.1.
	Yhdistystiedote 1/2019 ilmestyy	8.1.
	Gluteeniton elämä 1/2019 –lehden väliin laitettava yhdistyksen jäsentiedote painossa	15.1.
	Aloitteet liittokokoukseen	31.1.
	Gluteeniton elämä 1/2019 -lehti ilmestyy	31.1.
HELMI	Yhdistystiedote 2/2019 ilmestyy	12.2.
	Jäsenjärjestöavustuksen 1. haku päättyy	15.2.
	Yhdistystiedot Gluteeniton elämä 2/2019 -lehteen	20.2.
MAALIS	Yhdistystiedote 3/2019 ilmestyy	12.3.
	Gluteeniton elämä 2/2019 –lehti + tuoteluettelo ilmestyy	21.3.
	Keliakialiiton luottamushenkilövaalin ehdokasasettelu päättyy	31.3.
HUHTI	Lautasella-messut	5.-6.4.
	Yhdistystiedote 4/2019 ilmestyy	9.4.
	Vuoden keliakiateko -kilpailun ehdotukset	14.4.
	Vuoden 2018 toimintakertomus ja tilinpäätös Keliakialiittoon	
TOUKO	Yhdistystiedote 5/2019 ilmestyy	14.5.
	G-fest – Voimaa keliakiayhteisön vapaaehtoisille.	18.-
	Valtakunnallinen koulutustapahtuma	19.5.
	Liittokokous	19.5.
	Jäsenjärjestöavustuksen 2. haku	31.5.
	Tieto Gluteeniton elämä 3/2019 –lehden väliin laitettavista yhdistyksen jäsentiedotteista liittoon	31.5.
KESÄ	Yhdistystiedote 6/2019 ilmestyy	11.6.
	Yhdistystiedot Gluteeniton elämä 3/2019 -lehteen	14.6.
HEINÄ	Gluteeniton elämä 1/2019 –lehden väliin laitettava yhdistyksen jäsentiedote painossa	22.7.
ELO	Gluteeniton elämä 3/2019 -lehti ilmestyy	8.8.
	Yhdistystiedote 7/2019 ilmestyy	13.8.
SYYS	Keliakiaviikko terveydenhuoltoteemalla	2.-8.9.
	Yhdistystiedote 8/2019 ilmestyy	10.9.
	Yhdistystiedot Gluteeniton elämä 4/2019 -lehteen	11.9.
LOKA	Yhdistystiedote 9/2019 ilmestyy	8.10.
	Gluteeniton elämä 4/2019 -lehti ilmestyy	10.10.
	Yhdistystiedot Gluteeniton elämä 5/2019 -lehteen	30.10.
MARRAS	Yhdistystiedote 10/2019 ilmestyy	12.11.

Gluteeniton elämä 5/2019 -lehti ilmestyy 28.11.

JOULU Yhdistystiedote 11/2019 ilmestyy 10.12.

Loka-marraskuussa jäsenjärjestöavustuksella järjestettyjen tapahtumien selvitys Keliakialiittoon 15.12.